

Til Stortingets utdannings- og forskningskomité

Ref.: PAL

Dato: 21. April 2021

Høring om fullføringsreformen i videregående skole

Tekna – Teknisk naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 88 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Utdannings- og forskningskomiteen har invitert til høring om regjeringens stortingsmelding 21 (2020-2021) *Fullføringsreformen: med åpne dører til verden og fremtiden*. Regjeringen annonserer den største endringen av videregående opplæring siden Reform-94 og ønsker at flere fullfører og består. Regjeringen vil at skolen skal tilpasse seg elevene snarere enn dagens “A4-tankegang om at alle elever skal passe inn i en modell”. Regjeringen baserer seg på Lied-utvalgets hovedgrep hvor dagens rett til tre års opplæring utvides til en rett til å fullføre med studie- eller yrkeskompetanse.

I vårt innspill til komiteen har vi spesielt fokus på forslag som berører elever som sikter mot høyere utdanning innenfor tekniske og naturvitenskapelige fag. Tekna er for øvrig positiv til mange av forslagene i meldingen som hjelper elever som ikke fullfører på ordinær måte.

Kunnskap og forståelse av natur og klima må beholdes i fellesfag

- Tekna er opptatt av at sentrale emner i naturfag som gir kunnskap og forståelse av natur og klima beholdes som fellesfag.

Vi har merket oss at regjeringen i meldingen kun nevner norsk, matematikk og engelsk som fellesfag i framtiden. Og vi er bekymret for at sentrale emner i dagens naturfag ikke prioriteres. Tekna mener at å forstå naturen bør være en grunnleggende og gjennomgående ferdighet. Naturforståelse er en forutsetning for å skape bevissthet om samspillet mellom økonomi, økologi og teknologi.

Positive til større fokus på faglig fordyping og programfag

- Tekna er positive til forslaget om å slippe å ta fellesfag som også kan velges som programfag.

For eksempel vil det være en fordel om elever som velger matematikk som programfag slipper fellesfaget i matematikk. Dette vil gi større rom på timeplanen for å velge flere programfag innen elevens interesseområde. En slik løsning kan gi bedre motivasjon og føre til at elevene blir mer studieforbredt på sitt område.

Vi er enige i regjeringens vurdering om at bedre rom i timeplanen til programfag betyr større muligheter for faglig fordyping og at elevene forberedes bedre på senere studier.

- Tekna er positive til å ta bort matematikk 2P for elever som i realiteten har valgt bort matematikk.

Dagens fag er demotiverende for de som har valgt bort matematikk. Ved å kutte ut 2P gis de elevene som ikke skal gå videre med matematikk et større rom for fordyping innenfor sitt programområde. For matematikklærere er det en pedagogisk utfordring å tilrettelegge undervisning i matematikk i vg2 for elever som heller ønsker å fokusere på andre fag. Regjeringen skriver i meldingen at Lied-utvalget foreslår at 2P skal utgå, men tar ikke selv stilling til dette.

Nødvendig med kompetansepåfyll og etterutdanning av lærere

- Tekna er glad for at regjeringen vil "sørge for at eksisterende kompetansehevingstiltak skal bidra til å dekke behov for kompetanseutvikling skapt av fullføringsreformen"

Vi er glade for at regjeringen ser at en reform for økt faglig fordyping med vekt på programfag vil stille større krav til lærere med oppdatert kompetanse. Vi registrerer at meldingen peker på eksisterende ordninger for etter- og videreutdanning, men også at det uttrykkes en klar vilje til å sette sammen "kompetansepakker".

En ny reform må gjennomføres av lærere som er faglig forberedt. I fagfornyelsen som vi nå er midt oppe i, er det eksempler på at nytt faginnhold er bestemt før lærerne har fått tid til å oppdatere seg med nødvendig kompetanse. Dette gjelder spesielt programmering. En slik situasjon er uheldig for elevene og skaper unødvendig uro blant lærerne. Tekna ber om at våre lærere gis anledning til faglig oppdatering i forkant, slik at de kan bidra til en god gjennomføring av fullføringsreformen.

Faglig fordyping og valgfrihet krever sterkere finansiering

- Tekna stiller seg undrende til at regjeringen mener at forslagene om faglig fordyping og valgfrihet ikke vil pålegge fylkeskommunene økte utgifter.

Meldingen er preget av mange gode tanker og ønsker, men lite penger til gjennomføring. Den varsler en gjennomgang av fag- og timefordelingen med sikte på å redusere mengden fellesfag og øke muligheten til fordypning, relevans og valgfrihet. Men regjeringen begrenser seg til å si at "Dette kan ha økonomiske konsekvenser for fylkeskommunene". Tekna undrer seg over at regjeringen på dette området vurderer at et økt tilbud med økt kvalitet ikke gir ekstra kostnader.

Tekna er for øvrig glad for at regjeringen vurderer reformen som svært lønnsom i et samfunnsperspektiv. Spesielt hvis den lykkes med å få flere til å fullføre videregående skole. Tekna mener det også er lønnsomt i et samfunnsperspektiv å øke den faglige kvaliteten i utdanningen av framtidens studenter.

Negative til fjerning av tilleggspoeng

- Tekna er negative til fjerning av tilleggspoeng for arbeidskrevende fag. Dagens ordning motiverer flere til å velge realfag og styrker rekrutteringen av studenter til disse fagene.

For Tekna er det viktig å motivere flere til å ta realfag enn i dag. Norge har allerede svak rekruttering til realfag i forhold til andre land. En fjerning av ordningen med tilleggspoeng vil etter vårt syn føre til at flere 4'er-kandidater heller velger lettere fag for å opprettholde gode snittkarakterer. Søkningen til FY2 er drastisk redusert og det er viktig å belønne med tilleggspoeng for å sikre rekruttering.

Regjeringen skyver i meldingen dette spørsmålet over til et eget utvalg som nå skal vurdere opptak til høyere utdanning. Spørsmålet ble drøftet av Lied-utvalget. For Tekna er det viktig å få fram at fjerning av tilleggspoeng er en dårlig løsning. Vi mener at dette ikke er i motsetning til enkle regler for opptak til høyere utdanning og at det å være studieforbereid i seg selv er en viktig kompetanse.

Avventende til justeringer i trekkordning for eksamen

- Tekna er glad for at regjeringen ikke går videre med forslaget i Lied-utvalgets rapport om en avvikling av trekkordningen for eksamen, men heller går inn for å vurdere noen justeringer på VG1.

Lied-utvalget drøftet innføring av en modell hvor kun noen fag er eksamensfag. Tekna mener at det vil kunne føre til at eksamensfagene ble prioritert av elever og lærere framfor fag uten eksamen – noe som ville være uheldig. En kunne også tenke seg at alle fag skulle være eksamensfag og at trekkordningen dermed ble overflødig. Dette vil bli svært mye dyrere enn i dag, og skolen ville måtte tilføres mer ressurser enn i dag.